

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

DIREKTORAT ZA ZAKONODAJO
S PODROČJA PRAVOSODJA

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 52 68
F: 01 369 57 83
E: gp.mp@gov.si
www.mp.gov.si

Urad Vlade za komuniciranje

e-pošta: gp.ukom@gov.si

Številka: 091-4/2011/2

Datum: 22. 2. 2011

Zadeva: Predlagam vladi predlog 1293: Odprtje drugega podjetja, ko je nad prejšnjim podjetjem začel stečajni postopek

V zvezi z zgoraj navedeno zadevo vam sporočamo naslednje:

Po proučitvi predloga ugotavljamo, da se le-ta nanaša na ustanavljanje gospodarskih družb oziroma na začetek opravljanja dejavnosti kot samostojni podjetnik posameznik. Ti položaji, torej tudi morebitne omejitve pri ustanavljanju gospodarskih družb ali samostojnem opravljanju pridobitne dejavnosti, so predmet urejanja v Zakonu o gospodarskih družbah (v nadaljevanje ZGD-1)¹, ki sodi v resorno pristojnost Ministrstva za gospodarstvo.

V nadaljevanju podajamo pojasnila glede določenih relevantnih zakonov, ki so v pristojnosti Ministrstva za pravosodje.

Res je, da že veljavni Zakon o sodnem registru (v nadaljevanju ZSReg)², ki ureja sodni register, določa podatke, ki se vpišejo v sodni register, pravila postopka, v katerem pristojno sodišče odloča o vpisu v sodni register, in pravila, po katerih Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve upravlja sodni register, že vsebuje primerljive določbe, na katere opozarja predlagatelj, a je ta predpis izvedbene narave, zato bi bilo pravno dosledneje, da se ta materija primarno uredi v materialnem predpisu (ZGD-1).

V tretjem odstavku 27. člena ZSReg je za predlog vpisa v sodni register določeno med drugim tudi to, da mora le-ta pri vpisu ustanovitve kapitalske družbe ali pri spremembi družbenika družbe z omejeno odgovornostjo vsebovati tudi izjavo ustanovitelja ali novega družbenika:

– da ni v kapitalu nobene druge kapitalske družbe udeležen z več kot 25% ali

¹ Uradni list RS, št. 65/09 - uradno prečiščeno besedilo.

² Uradni list RS, št. 54/07 - uradno prečiščeno besedilo, 65/08 in 49/09.

– da imajo vse kapitalske družbe, v kapitalu katerih je udeležen z več kot 25%, poravnane vse davke in druge obvezne dajatve, ki jim je potekel zakonski rok plačila, razen tistih, katerim je bil dovoljen odlog ali obročno plačilo skladno z zakonom, ki ureja davčni postopek.

Za kršitev te obveznosti se storilcu lahko izreče prekrškovna sankcija. Pravna oseba, ki je dala neresnično izjavo se za tak prekršek kaznuje z globo 1.600 eurov, odgovorna oseba pravne osebe ali posameznik pa z globo 600 eurov (53. člena ZSReg).

Predlog vladi ne loči med ustanovitelji in lastniki na eni strani ter drugimi osebami, ki imajo v posamezni gospodarski družbi funkcijo član organa vodenja ali nadzora, na drugi strani. Ker pa so ti položaji neposredno povezani, v nadaljevanju opozarjamo na določene v pravnem redu Republike Slovenije že uveljavljene institute, ki se nanašajo na kazensko odgovornost storilcev kaznivih dejanj, odškodninsko odgovornost članov vodenja in nadzora ter v določenih primerih tudi odškodninsko odgovornost lastnikov, kot je urejena v predpisih, za katere je resorno pristojno Ministrstvo za pravosodje.

I. Kazenski zakonik (v nadaljevanju KZ-1)³, ki ureja kazensko odgovornost, določa kazniva dejanja in zanje predpisuje kazni ter druge kazenske sankcije za kazensko odgovorne storilce kaznivih dejanj v štiriindvajsetem poglavju posebej določa kazniva dejanja zoper gospodarstvo. V 226. členu KZ-1 je tako urejeno kaznivo dejanje lažnega stečaja, ki določa:

»(1) Kdor, zato da obveznosti ne bi bile plačane, navidezno ali dejansko poslabša svoje premoženjsko stanje ali premoženjsko stanje drugega dolžnika in s tem povzroči stečaj ali izpolni pogoje za izbris gospodarske družbe po uradni dolžnosti brez likvidacije, tako da:

- 1) premoženje ali njegov del, ki spada v stečajno maso, navidezno proda, brezplačno odstopi, odtuji za izredno nizko ceno ali uniči;
- 2) sklene lažno pogodbo o dolgu ali prizna neresnične terjatve;
- 3) prikrije, uniči, spremeni ali tako vodi poslovne knjige ali listine, da se iz njih ne more ugotoviti dejansko premoženjsko stanje, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do petih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor povzroči stečaj ali izpolni pogoje za izbris gospodarske družbe po uradni dolžnosti brez likvidacije z namenom, da bi oškodoval upnike, s tem da sebe ali drugega spravi v položaj plačilno nesposobnega tako, da nesmotrno troši sredstva, se čezmerno zadolžuje, pravočasno ne izterja dolgov, sklepa škodljive pogodbe, neodplačno ali navidezno prenaša premoženje na druge osebe ali na drug način zmanjšuje vrednost svojega premoženja ali premoženja oziroma podjetja, ki ga upravlja.

(3) Če je zaradi dejanj iz prejšnjih odstavkov nastala velika premoženjska škoda, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.«

II. Če je bila v posameznem kazenskem postopku storilcu izrečena kazen zavora ali v pogojni obsodbi določena kazen zavora, sme sodišče storilcu kaznivega dejanja izreči tudi varnostni ukrepi prepoved opravljanja poklica. Sodišče mu sme s tem ukrepom prepovedati opravljanje poklica, samostojne dejavnosti ali kakšne dolžnosti, če je zlorabil svoj poklic, položaj, dejavnost ali dolžnost za kaznivo dejanje in če sodišče utemeljeno sklepa, da bi bilo zaradi tega nevarno, če bi še naprej opravljal tako dejavnost. Sodišče določi, koliko časa naj traja ukrep iz prejšnjega odstavka; ta ne sme trajati manj kot eno leto in ne več kot pet let, šteto od pravnomočnosti

³ Uradni list RS, št. 55/08 (66/2008 popr.) in 39/09.

odločbe, pri čemer se čas, prestan v zaporu ali zdravstvenem zavodu za zdravljenje in varstvo, ne všteta v čas trajanja tega ukrepa.

III. Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (v nadaljevanju ZFPPIPP)⁴ v poglavju, ki ureja finančno poslovanje pravnih oseb, ureja dve vrsti odškodninske odgovornosti poslovođstva in članov nadzornega sveta vezano na finančno poslovanje pravnih oseb:

1. v 28. in 29. členu je urejena njihova (poslovna) odškodninska odgovornost v razmerju do družbe zaradi kršitve obveznosti poslovanja družbe v skladu zakonskimi pravili finančnega poslovanja in pravili poslovnofinančne stroke;

2. v 42. do 44. členu pa je urejena njihova neposlovna odškodninska odgovornost:

– poslovođstvo je upnikom odgovorno za škodo, ki so jo imeli, ker v stečajnem postopku niso dosegli polnega plačila, če je bil nad družbo začet stečajni postopek in če poslovođstvo pred začetkom stečajnega postopka:

a) ni pravočasno opravilo dejanj iz 35. do 39. člena tega zakona, kar pomeni, da je kršilo obveznosti analizirati vzroke in opraviti ustrezne ukrepe, ali

b) je ravnalo v nasprotju s prepovedmi, ki se nanašajo na neenako obravnavanje upnikov (34. ZFPPIPP);

– člani nadzornega sveta so upnikom solidarno odgovorni za škodo, ki so jo imeli, ker v stečajnem postopku niso dosegli polnega plačila, če je bil nad družbo začet stečajni postopek in če obstaja eden od naslednjih pogojev:

a) če je poslovođstvo v zadnjih dveh letih pred začetkom stečajnega postopka na podlagi poročila o ukrepih finančnega prestrukturiranja predlagalo skupščini sprejetje sklepa o povečanju osnovnega kapitala z vložki in:

- je nadzorni svet o poročilu o ukrepih finančnega prestrukturiranja dal mnenje, v katerem je presodil, da družba ni insolventna in povečanje osnovnega kapitala ni potrebno, ter

- je skupščina zavrnila sprejetje sklepa o povečanju osnovnega kapitala,

b) če od poslovođstva niso zahtevali poročil po drugem in četrtem odstavku 272. člena ZGD-1, čeprav bi jih morali zahtevati po pravilih poslovnofinančne stroke ali stroke upravljanja podjetij,

c) če bi na podlagi letnega poročila ali drugih poročil poslovođstva lahko ugotovili, če bi ravnali s profesionalno skrbnostjo poslovnofinančne stroke in stroke upravljanja podjetij, da je družba postala insolventna, pa niso z ukrepi, ki so v njihovi pristojnosti, zagotovili, da poslovođstvo pravočasno opravi dejanja iz 35. do 39. člena ZFPPIPP, ali preprečili dejanja v nasprotju s prepovedmi iz 34. člena ZFPPIPP.

IV. ZFPPIPP vsebuje tudi ustrezna izvedena pravila za uveljavitev zahtevkov do osebno odgovornih družbenikov stečajnega dolžnika (348. - 352. člen ZFPPIPP), ki po pravilih ZGD-1 odgovarjajo za obveznosti družbe.

V. Zaključno v ZFPPIPP je posebej urejen tudi postopek izbris pravne osebe iz sodnega registra brez likvidacije. Ta postopek pomembno vpliva na položaj njenih družbenikov, članov

⁴ Uradni list RS, št. 126/07, 40/09, 59/09, 52/10 in 106/10 – avtentična razlaga 21. člena.

posloводства ali organa nadzora, saj lahko upniki tudi po izbrisu pravne osebe iz sodnega registra uveljavljajo:

- plačilo svoje terjatve do te pravne osebe od osebno odgovornih družbenikov ali drugih družbenikov na podlagi pravil o spregledu pravne osebnosti,
- povrnitev škode od članov posloводства ali organa nadzora izbrisane pravne osebe ali
- plačilo svoje terjatve do te pravne osebe od aktivnih družbenikov.

Če je pravna oseba ob njenem prenehanju v postopku izbrisa brez likvidacije imela neplačane obveznosti, aktivni družbeniki pravne osebe upnikom solidarno odgovarjajo za izpolnitev teh obveznosti. Če je aktivnemu družbeniku prenehal položaj družbenika pred prenehanjem pravne osebe, odgovarja tudi za tiste obveznosti, ki so nastale do takrat, ko mu je prenehal položaj družbenika.

Lepo pozdravljeni,

Andreja LANG
generalna direktorica

Po pooblastilu:
Peter PAVLIN
vodja sektorja – sekretar